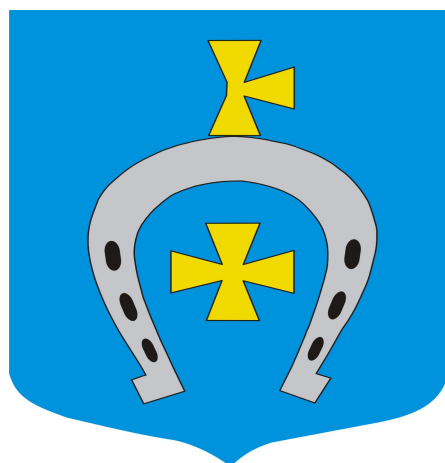

Załącznik do
Uchwały Nr XXXII.0007.265.2014
Rady Gminy w Siennicy
z dnia 22 maja 2014 r.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI

STAROGRÓD NA LATA 2014-2021

W GMNIE SIENNICA

STAROGRÓD 2014

Spis treści:

- I. Wstęp
- II. Ogólna charakterystyka miejscowości Starogród
 1. Położenie
 2. Starogród – najstarsze zapisy historyczne
- III. Analiza zasobów miejscowości
 1. Inwentaryzacja zasobów
 - a) ludność, sytuacja gospodarcza
 - b) obsługa ludności i zaspokajanie potrzeb
 - c) oświata, sport i kultura
 - d) rekreacja i turystyka
 - e) organizacje społeczne
 - straż pożarna
 - f) dziedzictwo kulturowe, zabytki
 - stanowisko archeologiczne w Starogrodzie
 - rezerваты przyrody
 - g) rolnictwo
 2. Infrastruktura techniczna
 - a) komunikacja
 - b) wodociąg
 - c) telefonizacja
 - d) ciepłownictwo
 3. Identyfikacja zasobów w formie odpowiedzi na pytania postawione podczas warsztatów
- IV. Analiza SWOT
- V. Wizja oraz planowane kierunki rozwoju Starogrodu
- VI. Plan Działania
 1. Opis zadania do realizacji wraz z uzasadnieniem
 2. Odbiorcy projektu
 3. Oczekiwane rezultaty
 4. Szacunkowy koszt zadania
 5. Źródła finansowania
- VII. Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców sprzyjających nawiązaniu kontaktów społecznych.
 1. Kościół Parafii Rzymskokatolickiej p.w. Matki Boskiej Częstochowskiej
 2. Ochotnicza Straż Pożarna
 3. Publiczna Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego
 4. Droga przez wieś
 5. Droga do cmentarza
- VIII. Zarządzanie
- IX. Zgodność Planu Odnowy Miejscowości z dokumentami wyższego rzędu

I. Wstęp

Poniższy dokument sporządzony został dla miejscowości Starogród oraz Nowy Starogród. Pomimo podziałów administracyjnych wyróżniających dwie wsie, mające dwóch sołtysów, mieszkańcy czują się jedną osadą i wspólnymi siłami dążą do podniesienia standardu życia oraz rangi miejscowości w gminie Siennica. Dla uproszczenia w odniesieniu do obydwu sołectw używana będzie nazwa Starogród.

Inicjatywa opracowania dokumentu, który zawierałby charakterystykę i wizję rozwoju Starogrodu jest bliska jego mieszkańcom od dawna. Pojawienie się programu „Odnowy wsi, oraz ochrony i zachowania dziedzictwa kulturowego”, finansowanego z funduszy europejskich jest znakomitym czynnikiem motywującym do przerodzenia się tej idei w czyn. Oddolna inicjatywa mieszkańców znalazła należyte wsparcie w administracji gminnej. Połączenie zapału i aktywności lokalnej społeczności oraz możliwości organizacyjne Urzędu Gminy w Siennicy powoduje, iż Starogród ma szansę walki o swoją lepszą przyszłość, której kierunki wyznacza niniejsze opracowanie.

W obecnych czasach podkreśla się rolę Starogrodu jako miejscowości turystycznej i letniskowej. Na terenie wsi oraz w jej najbliższej okolicy wybudowanych jest kilkadziesiąt domków letniskowych. Bezpośrednia bliskość rzeki Świder sprawia, że Starogród staje się miejscowością atrakcyjną turystycznie, a jeżeli dodać, że jest w dość korzystnym położeniu względem Warszawy, jak również względem innych większych miast: Mińska Mazowieckiego i Garwolina – daje to obraz wręcz idealnego miejsca do wypoczynku wszystkim strudzonym życiem w aglomeracji miejskiej.

Spółeczność lokalna Starogrodu chce, aby ich mała ojczyzna zachwycała turystów. Dzięki ich oddolnej inicjatywie i zaangażowaniu może się to ziścić. Pierwszym krokiem w tym kierunku jest opracowanie Planu Odnowy Miejscowości Starogród.

\

II. Ogólna charakterystyka miejscowości Starogród

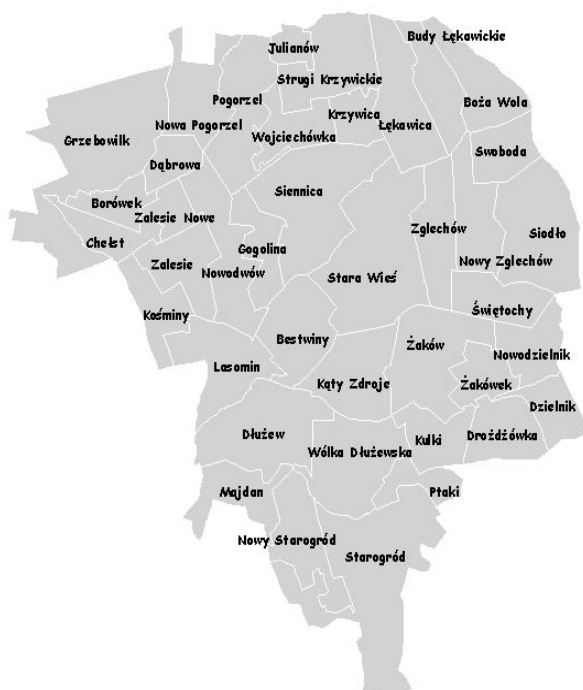
1. Położenie

Starogród położony jest na terenie gminy Siennica w powiecie mińskim. Jest to północna część województwa mazowieckiego. Wieś znajduje się w odległości 68 km od centrum Warszawy, 20 km od Mińska Mazowieckiego, 46 km od Siedlec i 16 km od Garwolina. Graniczy z wioskami Wólka Dłużewska, Ptaki, Borówek, Stodzew, Wola Starogrodzka, Kalonka, Radachówka, Majdan.

W Starogrodzie mieszka około 300 mieszkańców. Obecnie wieś liczy 63 gospodarstwa. Istnieje tu jedna z trzech parafii w gminie Siennica.

We wsi znajduje się kościół, Publiczna Szkoła Podstawowa, remiza strażacka, oraz 2 sklepy spożywczo - przemysłowe i bar piwny.

Lokalizacja Starogrodu w gminie Siennica.

Przez południowo wschodnią i zachodnią część gminy Siennica, między wzgórzami morenowymi przepływa rzeka Świder. Starogród położony jest na jej południowym brzegu. Rzeka tworzy w tym miejscu malowniczą dolinę. Od strony północnej i wschodniej wieś otaczają łąki, dawniej bagniste, obecnie osuszone i zmeliorowane. Świder niegdyś kręty, wijący się, dziś na wielu odcinkach uregulowany płynie prosto.

Starogród otaczają pagórkowate pola i lasy. Naprzeciw wsi dominuje zalesiona Góra Wólczyńska – rezerwat przyrody.

Starogród dysponuje szeregiem walorów turystycznych, które mogą być wykorzystywane dla turystyki wypoczynkowej mieszkańców miast. We wsi znajduje się gospodarstwo agroturystyczne, które cieszy się dużym powodzeniem. Walory krajobrazowe oraz geograficzne stanowią o atrakcyjności miejscowości. Zróżnicowanie terenu, bliskość rzeki, oraz czyste środowisko sprzyjają powstawaniu działek rekreacyjnych i rozwojowi turystyki w obrębie wsi. Atutem jest również to, iż miejscowość znajduje się w korzystnym położeniu względem najbliższych większych miast: Warszawy, Mińska Mazowieckiego i Garwolina.

2. Starogród – najstarsze zapisy historyczne.

Wioska Starogród ma ponad 500 lat. Jest miejscowością, która może pochwalić się jedną z najdłuższych historii w okolicy.

Nazwa wsi nawiązuje do jej historii i dawnych dziejów.

W późnym średniowieczu Starogród był jednym z licznych ośrodków wielkich dóbr książąt mazowieckich, a po wcieleniu w 1526r. Mazowsza do Korony, należał do Ziemi Czerskiej. Wieś ma długą i odległą metrykę. Po raz pierwszy została wymieniona w dokumentach Kodeksu Mazowieckiego w 1497 roku jako „Starogród Regalis” i była osadą książęcą związaną z Latowiczem.

W średniowieczu Starogród leżał w sercu Puszczy Starogrodzkiej. Ta geograficzna nazwa kompleksu leśnego, dziś zapomniana, na pierwszych mapach Polski była wyraźnie zaznaczona. Inspektorzy królewscy tak ją opisywali w 1565 roku:

„Ku Starogrodowi była puszcza bardzo wielka, dobra, w której było drzewo rozliczne ku budowaniu i barcie dobre, godne. Było jej w objazd 2 mile, albo mało więcej, dziś nie masz drzewa, tylko bardzo małe, barci było dosyć, dziś już nie masz nic, bo nie tylko drzewo, które było godne do budowania wyrąbano, ale barci też ze pszczołami (...) Bywało w

tej puszczy dani miodowej nie mało i roku przeszłego był jeszcze i bartnik, który „rączki miodu płacił, ale jak pszczoły porąbano, już nic nie płaci”.

Lasy Puszczy Starogrodzkiej już dawno straciły walory puszczańskie, są tu teraz przerzedzone lasy, bory sosnowe przeważnie będące własnością prywatną.

W XV wieku istniała w Starogrodzie kuźnica, później na jej miejscu powstał młyn. Był też drugi młyn wybudowany przez Macieja Ptaka, nadany mu w dożywotnie użytkowanie przez króla Zygmunta Augusta wymieniony w dokumencie z XVII w. jako „młyn Ptak”.

Lustratorzy królewscy województwa mazowieckiego z lat 1617 – 1620 w swoim opisie o Starogrodzie piszą:

„Wieś Starogród do Osiecka należy, ma grunt dobry, pole trojne. Włók wszystkich 20, domów 34, pustych domów 4. Puste włóki odłogiem leżą, żaden z nich pożytek nie idzie. Ogrodów w tej wsi jest 5, ale tylko 2 osiadłe teraz, w których płacą czynsz po 12 groszy na św. Marcina. Trzy puste ogrody odłogiem leżą. Karczemych ról 4, z każdej na rok po 12 groszy. Mają role pod Pszonką i Kalen, za wszystkich oddają. Młynów w tej wsi jest 2 na rzece Świderze, jeden Kolimass a drugiego zowią Ptakiem”.

III. Analiza zasobów miejscowości

1. Inwentaryzacja zasobów

a) Ludność, sytuacja gospodarcza.

Starogród liczy około 500 mieszkańców. Ludność miejscową stanowią w przeważającej części osoby pracujące zarobkowo w przedsiębiorstwach na terenie gminy i poza nią, oraz rolnicy posiadający własne gospodarstwa rolne. Coraz liczniej reprezentowani są prywatni przedsiębiorcy.

Niestety zauważalny jest odpływ młodych wykształconych mieszkańców Starogrodu do miast w poszukiwaniu pracy, jako że rolnictwo na tym obszarze jest niewydajne i mało dochodowe. Na rozwój gospodarczy, przestrzenny i społeczny miejscowości wpływ ma dość bliskie położenie względem Warszawy, gdzie mieszkańcy wsi często szukają źródeł utrzymania.

Odpływ aktywnej zawodowo części społeczeństwa ma swoje odzwierciedlenie w niskim poziomie aktywności społecznej.

W Starogrodzie znajduje się także wiele żwirowni i piaskowni, które również przynoszą dochody właścicielom z tytułu eksploatacji surowców. Według danych szacunkowych w miejscowości Starogród występują złoża kruszywa naturalnego o zasobach wynoszących około 150 tys m³.

b) Obsługa ludności i zaspokajanie potrzeb mieszkańców.

Społeczność Starogrodu zaopatruje się w artykuły spożywcze i przemysłowe w dwóch sklepach spożywczo-przemysłowych.

O rozwój duchowy mieszkańców wsi dba ksiądz proboszcz miejscowej Parafii Rzymsko-Katolickiej pod wezwaniem Matki Boskiej Częstochowskiej.

Ważną sprawą jest selektywna zbiórka, segregacja oraz magazynowanie odpadów komunalnych. Gospodarka odpadami komunalnymi na terenie Starogrodu oraz całej gminy przedstawia się następująco: odpady dostarczane są w plastikowych workach do dróg dojazdowych, a potem wywożone przez wyspecjalizowaną firmę, z którą gmina podpisała stosowną umowę.

Na terenie miejscowości działają również Ochotnicza Straż Pożarna w Starogrodzie oraz Publiczna Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego, w ramach której prowadzony jest oddział integracyjny. O działalności obydwu tych instytucji szerzej wspomniano w dalszych częściach opracowania.

c) Oświata, sport i kultura

Historia szkoły w Starogrodzie sięga początków XX wieku.

W 1915 r. powiatowe władze oświatowe powołały w Starogrodzie czterooddziałową publiczną szkołę powszechną, a w 1918 r. po odzyskaniu niepodległości sześcioddziałową. Budynek po starej karczynie ofiarowali właściciele folwarku. Budynek ten posłużył nauczycielom i młodzieży do 1934r, kiedy to spłonął. Do 1994 roku nauczanie prowadzone było w dawnym dworze zaadaptowanym na budynek szkolny. Niestety warunki lokalowe szkoły były daleko niedostosowane do potrzeb i wymogów takiej placówki.

Z inicjatywy mieszkańców 10 września 1994 r. wieś otrzymała nowoczesny obiekt szkolny, który dziś w pełni zaspokaja potrzeby nauczania dzieci i młodzieży. Obecna szkoła mieści się przy głównej szosie w centrum wsi. Zarówno budynek jak i jego otoczenie są bardzo zadbane, w głównej mierze dzięki inwencji pani dyrektor oraz ofiarności i pomocy

mieszkańców Starogrodu i okolic. Prowadzone przez rodziców prace remontowo-porządkowe nie tylko upiększają wnętrze szkoły, ale również integrują lokalne środowisko.

Niestety miejsce, w którym mieści się szkoła nie jest odpowiednio oznakowane dla kierowców oraz brakuje chodników i poboczy co stwarza duże zagrożenie dla bezpieczeństwa i życia dzieci.

Mieszkańcy widzą potrzebę budowy chodników w centrum wsi, które zarówno poprawią bezpieczeństwo pieszych, zwłaszcza dzieci w drodze do szkoły, jak i estetykę miejscowości.

Przeszkodą w dynamicznym rozwoju i szerzeniu znaczenia kultury fizycznej jest brak bazy sportowej we wsi. Istniejące na terenie szkoły boisko nie spełnia niestety należycie swoich funkcji. Najbliższy duży i nowoczesny obiekt sportowy (hala sportowa) mieści się w Siennicy.

Bardzo ważną rolę w działalności społecznej pełni prężnie działająca w Starogrodzie Ochotnicza Straż Pożarna. Niestety ze względu na brak zaplecza w postaci świetlicy OSP nie może pełnić jeszcze większej roli w zakresie krzewienia kultury i lokalnych tradycji.

d) Rekreacja i turystyka

Należy podkreślić stale rosnącą rolę Starogrodu, jako miejscowości turystycznej i letniskowej. Na terenie wsi oraz w jej najbliższej okolicy wybudowanych jest kilkadziesiąt domków letniskowych.

Funkcje rekreacyjne dla mieszkańców Starogrodu i wszystkich przyjezdnych doskonale spełniają okoliczne, piękne, mieszane lasy. Oczywiście olbrzymią rolę dla turystyki

i rekreacji odgrywa bliskość rzeki Świder. Faliste tereny, duża ilość lasów oraz zbiorniki wodne nadają tym terenom specyficzny mikroklimat, a bliskość Warszawy i dobry dojazd pozwalają na rozwój tej funkcji.

W okresie letnim mieszkańcy Starogrodu chętnie korzystają z możliwości wypoczynku nad wodą. W obrębie miejscowości jest również wiele stawów powstałych po wyeksploatowanych żwirowniach. Wiele z tych zbiorników zostało zarybionych i stanowi dużą atrakcję dla miłośników wędkowania często przyjeżdżających z odległych miejscowości.

W okolicy Starogrodu występuje kilka obiektów uznanych za pomniki przyrody, które mogą być atrakcją dla turystów, są to:

Rezerwat „Świder” obejmujący obszar o łącznej powierzchni 238 ha; w obrębie gminy znajduje się jego część, obejmująca odcinek rzeki Świder długości ok. 1,8 km, tj. od spiętrzenia w miejscowości Dłużew do granicy gminy. Rezerwat utworzono w celu zachowania naturalnego charakteru rzeki Świder, oraz bogatej roślinności nadbrzeżnej i fauny wodnej.

Rezerwat „Wólczańska Góra” we wsi Wólka Dłużewska obejmuje obszar lasu o powierzchni 4,72 ha. Celem rezerwatu jest zachowanie krajobrazu zbudowanego przed tysiącami lat ze żwirów i piasków polodowcowych oraz ochrona drzewostanu i rzadkiej flory.

e) Organizacje społeczne

Straż pożarna

W 1915 roku podjęto działania w kierunku zorganizowania ochotniczej straży pożarnej. Postarano się o zakup niezbędnego sprzętu przeciwpożarowego i doprowadzono do powstania zarządu tej organizacji. Starogrodzcy strażacy to najbardziej prężni i aktywni ludzie. Angażują się w życie swego środowiska. Wykazują niezwykłą odwagę w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia ludzkiego. Swoją obecnością uświetniają również ważne uroczystości.

Przez kilkanaście pierwszych lat działalności OSP za remizę służyła drewniana szopa, potem wybudowano murowany budynek, a następnie rozbudowano go. Obecnie straż dysponuje okazałym obiektem budowlanym, oraz nowoczesnym samochodem strażackim i sprzętem przeciwpożarowym.

W 1992 r. Ochotnicza Straż Pożarna otrzymała sztandar. Aktu wręczenia dokonał komendant wojewódzki tej organizacji.

Pierwszym prezesem Ochotniczej straży Pożarnej został Marek Bogusz, gospodarzem Piotr Chłopik, a naczelnikiem Stanisław Całka.

Remiza strażacka sąsiaduje od ulicy z budynkiem szkolnym. Swoją lokalizacją częściowo zasłania ogrom i piękno szkoły i terenu do niej przyległego, ale jednocześnie odgradza od hałasu ulicznego i niebezpieczeństw związanych z bezpośrednią bliskością szosy.

f) Dziedzictwo kulturowe, zabytki

W Starogrodzie istnieje kilka zabytków. Do najdawniejszych należy:

Park podworski założony w II połowie XIX wieku zachowany wokół dworu z XX w. o powierzchni 5 ha, zlokalizowany na zboczu wzniesienia opadającego do rzeki Świder. Część parku jest obecnie użytkowana rolniczo. Przy skarpie tarasu ogrodowego znajduje się sad owocowy i podmokła łąka. Wzdłuż granicy parku znajdują się pozostałości muru wraz z różnogatunkowym ciągiem drzew, głównie wierzb, kasztanowców, klonów, jesionów i trzmieliny.

- Kapliczka murowana wybudowana w 1903r.,
- Kapliczka murowana z 1922r.,

Mieszkańcy Starogrodu kultywują tradycje i pamięć przodków. Na pamiątkę zdarzeń, które odcisnęły szczególne piętno w dziejach Starogrodu wybudowano szereg pomników. Do obiektów upamiętniających dawne dzieje zaliczane są:

- Krzyż przy drodze Starogród - Majdan, w którego cokole wmurowana jest tablica poległych w II wojnie światowej Starogrodzian,
- Krzyż i obelisk w miejscu dawnego cmentarzyska, zwanego Kościeliskiem wybudowany w 1955r,
- Obelisk z tablicą upamiętniającą 500-lecie Starogrodu -1997r.
- Pomnik wybudowany w hołdzie poległym i pomordowanym mieszkańcom Starogrodu w latach 1914-1920 oraz 1939 – 1945.

Stanowisko archeologiczne w Starogrodzie.

O najstarszych dziejach Starogrodu wiemy z badań archeologicznych, a także z podań przekazywanych z pokolenia na pokolenie sugerujących, że w starożytności i wczesnym średniowieczu był on grodem, osadą obronną. O bardzo wczesnym osadnictwie świadczy odkrycie podczas badań śladów osady, grobów kloszowych z II i V wieku n.e. oraz cmentarza szkieletowego z XI – XIII wieku n.e. Wiele rzeczy do dziś jeszcze nie zostało odkrytych. Co jakiś czas rolnicy natrafiają na nowe znaleziska, urny z prochami kości ludzkie, fragmenty bitych dróg, mostów, młynów.

Tereny zwane Kościelisko są miejscem niezwykłych plenerowych lekcji historii dla uczniów tutejszej szkoły, jak również miejscem spacerów dla mieszkańców i letników.

Rezerwat przyrody

Rezerwat „Świder” obejmuje obszar o łącznej powierzchni 23 800 ha; w obrębie

gminy znajduje się jego część, obejmująca odcinek rzeki Świder długości ok. 1,8 km, tj. od spiętrzenia w miejscowości Dłużew do granicy gminy. Rezerwat utworzono w celu zachowania naturalnego charakteru rzeki Świder, oraz bogatej roślinności nadbrzeżnej i fauny wodnej.

Jest to rezerwat o charakterze krajobrazowym, chroniący dolny fragment naturalnego koryta rzeki Świder. Obiekt powstał 16 stycznia 1978 roku i obejmuje 41 km długości licząc od ujścia do Wisły i po 20 m szerokości brzegu po obu stronach ciek. Na obszarze gminy rezerwat obejmuje odcinek rzeki o długości około 1,8 km, począwszy od miejscowości Dłużew. Dalej rzeka wpływa na tereny gminy Kołbiel.

Całkowita powierzchnia rezerwatu wynosi 238 ha. Rezerwat posiada istotne walory krajobrazowe i przyrodnicze. Świder płynąc pomiędzy morenami zlodowacenia środkowopolskiego, nabiera często charakteru rzeki podgórskiej, o czym świadczą liczne zakola, przełomy i wodospady zwane szumami oraz fragmenty kamienistego dna, współwystępujące z dnem żwirowym i piaszczystym.

W ichtiofaunie rezerwatu stwierdzono występowanie 23 gatunków, w tym charakteryzujących się dużym zapotrzebowaniem na tlen jelca, jazia, świnki, klenia i miętusa. Konsumentami żywych zasobów rzeki są między innymi dosyć rzadki w Polsce zimorodek oraz brodziec samotny, a także będąca pod ochroną wydra. Inne ssaki chronione to łasica i gronostaj.

Krajobraz nadbrzeżny jest uzupełniany przez mozaikę zbiorowisk szuwarowych, łąk kośnych i muraw piaszkowych. Jedynym zarejestrowanym, chronionym gatunkiem flory jest grzybień biały (*Nymphae alba*), który występuje w starorzeczach Świdra, w pobliżu miejscowości Gadka, Kołbiel Poduchowna i SęPOCHÓW poza granicami gminy Siennica. Z rzadkich na środkowym niżu gatunków warty odnotowania jest kozłek bzojowy (*Valeriana officinalis* subsp. *sambucifolia*).

Rezerwat „Wólczańska Góra” we wsi Wólka Dłużewska. Celem rezerwatu jest zachowanie krajobrazu zbudowanego przed tysiącami lat ze żwirów i piasków polodowcowych oraz ochrona drzewostanu i rzadkiej flory.

Rezerwat Wólczańska Góra jest obiektem o stosunkowo małej powierzchni, zajmującym zaledwie 4,72 ha (oddziału nr 374 leśnictwa Siennica). Rezerwat został powołany w 16 stycznia 1978 roku, w celu ochrony geomorfologicznej formy ozu, które to formy szybko zanikają pod wpływem eksploatacji dobrze wysortowanych piasków i żwirów. Teren obiektu znajduje się niespełna kilometr na południe od wsi Wólka Dłużewska, nad

rzeką Świder.

Jak każdy oz, Wólczańska Góra powstała w wyniku sedymentacji szczelinowej materiału transportowanego przez rzekę płynącą pod lodowcem. W zależności od siły prądu wód lodowcowych, na miejscu tworzącego się ozu odkładane były piaski drobno i średnioziarniste lub żwiry. Morenowa podstawa ozu składa się z glin zwałowych, natomiast na powierzchni peryglacialne procesy eoliczne doprowadziły do powstania niewielkich zwydmień, w północnej części wyniesienia. Rozległy pagór ozu sąsiaduje od południa z rozległą, płaską doliną Świdra, stąd też stanowi wyróżniającą się dominantę wysokościową, urozmaicającą krajobraz. Wysokość względna wzniesienia wynosi 24 m (bezwzględna 151 m n.p.m.), a szerokość u podstawy w części południowej około 120 m. W rzucie z lotu ptaka oz ma postać nieregularnego, rozszerzonego w partii środkowej, wału.

Obszar rezerwatu porasta jednolity drzewostan sosnowy z ubogim runem. Dominują w nim trawy, wrzos i porosty. Warstwę krzewów stanowią jałowce, gdzieniegdzie także maliny i jeżyny. W miejscach bardziej słonecznych pojawiają się fragmenty muraw kserotermicznych, charakterystycznych dla ozów. W ich składzie występują najczęściej takie gatunki, jak czyściec prosty (*Stachys recta*), smółka pospolita (*Viscaria vulgaris*), kończyna dwukłosa (*Trifolium alpestre*) i ciemiężyk białokwiatowy (*Vincetoxicum hirundinaria*).

g) Rolnictwo

Użytki rolne w Starogrodzie stawnowią 832,2 ha. Dla większości gospodarzy uprawa roślin i hodowla zwierząt ma znaczenie uboczne i głównie wykorzystywana jest na własne potrzeby. Przyczyną takiego stanu rzeczy jest duże rozdrobnienie gospodarstw (do 10ha), słabe klasy gleb oraz niska rentowność produkcji rolniczej. Po za tym w większości rolnictwem zajmują się ludzie w wieku poprodukcyjnym, związani emocjonalnie z uprawą roli, natomiast większość mieszkańców Starogrodu dojeżdża do okolicznych większych miast: Mińska Mazowieckiego, Garwolina, Kołbieli oraz Warszawy. Istnieje kilka gospodarstw wielkotowarowych, nastawionych na hodowlę bydła mlecznego.

2. Infrastruktura techniczna

Infrastruktura techniczna na wsi była przez lata dziedziną zaniedbaną, niedoinwestowaną i niedostosowaną do potrzeb.

W skład infrastruktury technicznej gminy wchodzi wszelkiego rodzaju sieci

uzbrojenia terenu tworzące funkcjonalną, spójną całość. Istotnym czynnikiem jest również stan układu komunikacyjnego w układzie urbanistycznym.

a) **Komunikacja**

Pomimo stosunkowo niedużej odległości od dużych aglomeracji miejskich widać słabo rozwiniętą komunikację. Zbyt mało połączeń komunikacyjnych z oddalonym o 20 km Mińskiem Mazowieckim. Widać również pogarszający się stan dróg. Nadzieją dla mieszkańców Starogrodu jest budowa drogi z nawierzchnią bitumiczną, ze Starogrodu do Majdanu, która pozwoli na utworzenie nowej linii autobusowej, oraz szybszy dojazd do głównej trasy Warszawa - Lublin własnym środkiem transportu.

Mankamentem transportu autobusowego jest zbyt niska ilość połączeń w godzinach szczytu. Ze względu na niedostatki techniczne sieci drogowej układ tras autobusowych jest niewystarczający szczególnie w aspekcie powiązań wewnątrz gminnych oraz prawidłowej obsługi jej obszaru.

b) **Wodociągi**

Należy stwierdzić, że stan wyposażenia w urządzenia zbiorowego zaopatrzenia w wodę w Starogrodzie jest zadowalający. Wieś ma dostęp do wody dostarczanej za pośrednictwem wodociągu komunalnego..

Sposób oczyszczania ścieków ze wsi Starogród wymaga pilnego rozstrzygnięcia, gdyż do tej pory są to kwestie zaniedbane.

Ze względu na luźne rozmieszczenie gospodarstw podjęto działania prowadzące do budowy systemu przydomowych oczyszczalni ścieków i szczelnych zbiorników na odpady ciekłe.

c) **Telefonizacja**

Miejscowość objęta jest zasięgiem nowoczesnej telefonii, obecnie na terenie Starogrodu większość gospodarstw posiada telefony radiowe. Jest również wieża telekomunikacyjna zwiększająca zasięg telefonii komórkowych. Przez miejscowość przechodzi światłowód. Niestety nie jest on w żaden sposób wykorzystany. Wśród mieszkańców widać ogromną potrzebę wykorzystania go w celu uzyskania stałych łączy internetowych

spełniających wymagania użytkowników w gospodarstwach domowych oraz w szkole.

d) Ciepłownictwo

Mieszkańcy Starogrodu w budownictwie mieszkaniowym jak również użyteczności publicznej (szkoła) zaopatrywani są w ciepło ze źródeł lokalnych (m.in. piece w budownictwie jednorodzinym) opalanych przeważnie węglem lub olejem. W wielu gospodarstwach rolnych powszechnie wykorzystywane jest także drewno.

Pojedyncze pomieszczenia ogrzewane są gazem z butli. We wsi prowadzone są dwa punkty sprzedaży propan-butanu.

Energia elektryczna stosowana jest sporadycznie, a jej zużycie jest ograniczone głównie przez stosunkowo wysokie ceny szczególnie w porównaniu z paliwami stałymi.

3. Identyfikacja zasobów Starogrodu.

1 Co wieś wyróżnia?,

- położenie i klimat,
- przyjazna atmosfera miejscowości
- walory przyrodniczo – krajobrazowe,
- dziedzictwo kulturowe - Kościelisko
- duża powierzchnia lasów,
- dość bliskie położenie aglomeracji warszawskiej,
- dostępność oświaty w tym dla dzieci niepełnosprawnych (Szkoła. Podstawowa - oddział integracyjny),
- zwarta zabudowa centrum wsi,
- dwa rezerваты przyrody w bliskim sąsiedztwie,

2 Jakie pełni funkcje?,

- mieszkalna,
- rekreacyjno – wypoczynkowa, letniskowa,
- oświatowa,
- usługowo-handlowa,
- rolniczo –produkcyjna,

3 Kim są mieszkańcy wsi?,

- mieszkańcy – pracownicy okolicznych przedsiębiorstw,;
- mieszkańcy- rolnicy
- mieszkańcy sezonowi- korzystający z terenów rekreacji i usług;

4 Co daje mieszkańcom utrzymanie?,

- praca w prywatnych i państwowych firmach w okolicznych miastach;
- rolnictwo,
- własna działalność gospodarcza,
- agroturystyka we wczesnym stadium,
- zarobki z tytułu własności (żwirownie, piaskownie, zarybione zbiorniki wodne)
- niezarobkowe źródła utrzymania (emerytury, renty, zasiłki)

- 5** Jak wieś jest zorganizowana?
 - pod względem urbanistycznym w centrum wsi zabudowa jest zwarta, poza centrum zabudowa rozproszona. W centrum wsi: szkoła, kościół, OSP, Sklepy spożywczo-przemysłowe, przystanki autobusowe.
 - forma instytucjonalna: Rada Sołecka, Zebranie Wiejskie, Rada Rodziców przy Szkole Podstawowej, prężnie działająca OSP.
- 6** Co wieś proponuje dzieciom i młodzieży?
 - dodatkowe zajęcia pozalekcyjne w szkole, kółka zainteresowań,
 - wycieczki szkolne, imprezy okolicznościowe (coroczne festyny rodzinne przy szkole podstawowej)
- 7** W jaki sposób rozwiązywane są na wsi problemy?
 - zebrania wiejskie, zebrania Rady Sołeckiej

 - zebrania w szkole - Rada Rodziców;
 - współpraca z samorządem Gminy
- 8** Jakie obyczaje wieś pielęgnuje i rozwija?, jak wieś dba o dziedzictwo kulturowe?
 - uroczystości patriotyczne,
 - spotkania wigilijne i wielkanocne w szkole,
 - uroczystości kościelne z udziałem strażaków (np. Wielkanocna staż przy Grobie Pańskim)
- 9** Jaki wieś ma wygląd?
 - Zabudowa zwarta, murowana, gospodarstwa schludne, estetyczne
 - wieś jest czysta i zadbana;
 - poprawie ulega estetyka przestrzeni publicznych, mieszkańcy dbają o otoczenie kościoła, szkoły, remizy OSP
- 10** Jakie są mieszkania i obejścia?
 - obejścia głównie murowane, elewacje schludne, zadbane otoczenie, wykoszone rowy, działki estetycznie ogrodzone;
- 11** Jaki jest stan otoczenia i środowiska?
 - środowisko nieskażone przemysłowo,
 - specyficzne położenie klimatyczne,
 - bliskość rzeki Świder
 - dużo lasów i zadrzewień,
 - sąsiedztwo dwóch rezerwatów przyrody,
- 12** Jakie jest rolnictwo?
 - słabe klasy gruntów,
 - spada liczba małych gospodarstw gdzie w większości płody rolne pożytkowane są na własne potrzeby.
 - działki rolne w większości w dobrej kulturze rolnej,
 - część terenów ze względu na niedochodową produkcję jest nieużytkowana
 - niewielkie działki rolne, głównie występują gospodarstwa do 5 ha,
 - rozwój rolnictwa wielokotwarowego, hodowane są tradycyjne rasy zwierząt (chów bydła mlecznego)
- 13** Jakie są powiązania komunikacyjne?
 - słabo rozwinięta komunikacja autobusowa
 - potrzeba częstszego połączenia z Warszawą,
 - mieszkańcy w dużej mierze korzystają z własnych środków lokomocji;

IV. Analiza SWOT

<p style="text-align: center;">Mocne strony</p> <ul style="list-style-type: none">• Korzystne położenie geograficzne i klimatyczne – bliskość rzeki Świder i Rezerwatu Wólczańska Góra,• Bliskości aglomeracji Warszawskiej,• Dobry stan środowiska naturalnego• Zwarta zabudowa centrum miejscowości.• Dobra obsługa społeczna mieszkańców wsi,• Dostęp do sieci wodociągowej• Występowanie placówki oświatowej z oddziałem integracyjnym pełniące funkcje integracyjne i kulturalno - społeczne• udostępnienie szkolnictwa podstawowego, masowego dzieciom niepełnosprawnym• Bogate formy kształcenia pozalekcyjnego• Prężnie działająca Ochotnicza Straż Pożarna w sferze ratownictwa ogniowego oraz społecznej.• Występowanie obiektów dziedzictwa kulturalnego• Potencjał ludzki, coraz wyższy poziom wykształcenia mieszkańców,• Dobra współpraca z samorządem gminy.	<p style="text-align: center;">Słabe strony</p> <ul style="list-style-type: none">• Małe zaangażowanie społeczeństwa w rozwiązywaniu problemów społecznych• Brak sieci internetowej na terenie wsi,• Nienajlepszy stan techniczny dróg,• Niewystarczające zaplecze sportowo – rekreacyjne dla dzieci i młodzieży ,• nierozwiązana kwestia kanalizacji,• Słabe zainteresowanie rozwojem agroturystyki społeczeństwa lokalnego na obszarach wiejskich,• Kiepskie rozwiązania komunikacyjne mimo bliskości Warszawy,• Niedostateczna ilość lokalnych inwestycji.
<p style="text-align: center;">Szanse</p> <ul style="list-style-type: none">• Wykorzystanie terenów rezerwatów i obiektów zabytkowych do podniesienia atrakcyjności rekreacyjnej i turystycznej Starogrodu,• Stały rozwój funkcji rekreacyjno - wypoczynkowej Starogrodu, rekreacyjnego zaplecza dla aglomeracji warszawskiej• Bliskość Warszawy,• Rozwój turystyki i agroturystyki w	<p style="text-align: center;">Zagrożenia</p> <ul style="list-style-type: none">• Niska dochodowość z pracy w rolnictwie,• Wysoka konkurencyjność produktów rolniczych,• Migracja młodzieży i najbardziej wartościowego elementu ludzkiego do miast,• Zaniechanie tradycyjnych metod produkcji rolniczej, odejście ludzi od uprawy roli, odłogowanie pól.

<p>rejonie,</p> <ul style="list-style-type: none">• Rozwój ekologicznego rolnictwa podlegającego dotacji,• Produkowanie żywności ekologicznej na potrzeby gospodarstw agroturystycznych - proste przetwórstwo w celu uzyskania potraw regionalnych,• Ponadlokalna promocja miejscowości,• Rozwój prywatnej działalności gospodarczej na terenie wsi, wzrost inwestycji w sferę usług,• Przyciągnięcie korzystną ofertą prywatnych inwestorów mogących stworzyć nowe miejsca pracy,• Podniesienie poziomu świadomości obywatelskiej,• Stworzenie młodzieży i dzieciom nowoczesnej świetlicy wiejskiej,• Wieś objęta jest Planem Zagospodarowania Przestrzennego jako teren rekreacyjny,• Polityka unijna rozwoju obszarów wiejskich (programy typu „Odnowa wsi” lub „Leader +”).	
---	--

V Wizja oraz planowane kierunki rozwoju Starogrodu

Starogród wsią zintegrowaną, kultywującą tradycje ludowe.

Realizacja określonej wizji wymaga synergicznego oddziaływania na układ, infrastrukturę techniczno-instytucjonalną promującą sołectwo Starogród, efektywne wykorzystanie walorów przyrodniczo-kulturowych oraz źródeł finansowania działań inwestycyjnych. Myślą przewodnią wizji będzie idea „odnowy wsi” traktowana jako koncepcja rozwoju obszarów wiejskich w formie najlepiej odpowiadającej społeczności lokalnej przez nią samą wybranej.

Efektem współpracy będzie rozwój wsi Starogród jak i regionu zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, czyli uwzględnianie w procesie rozwoju elementu ekonomicznego, przyrodniczego, społecznego oraz planowania społecznego.

W ramach prac nad Planem Odnowy Miejscowości Starogród przeprowadzono spotkanie mieszkańców wsi w celu określenia potrzeb i działań inwestycyjnych na terenie wsi:

Wyłoniono następujące **zadania priorytetowe do wykonania:**

1. Budowa miejsc postojowych i chodnika w m. Starogród (lata 2014), szacunkowy koszt ok. 180.000,00zł,
2. Modernizacja istniejących dróg (lata 2014-2021) szacunkowy koszt 500.000,00zł,
3. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków (lata 2014-2021), szacunkowy koszt ok. 300.000,00zł,
4. Promocja wsi Starogród (lata 2014-2021), szacunkowy koszt ok. 20.000,00zł
5. Dobudowa oświetlenia ulicznego na terenie sołectwa Starogród (lata 2014-2021), szacunkowy koszt ok. 70.000,00zł,
6. Organizacja festynów wiejskich (lata 2014-2021), szacunkowy koszt ok. 60.000,00zł.

Planowanym do realizacji zadaniem w 2014r w m. Starogród jest budowa miejsc postojowych i chodnika.

VI. Plan Działania

Zapisy zawarte w Planie Odnowy Miejscowości Starogród są zgodne z zapisami zawartymi w dokumentach dotyczących rozwoju Gminy tj. Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Siennica, Planem Rozwoju Lokalnego Gminy Siennica, powiatu i województwa oraz zapisami Strategii Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007-2013.

Cele i zadanie określone w Planie Odnowy Miejscowości są wewnętrznie zgodne, a ich osiągnięcie i realizacja nie powoduje negatywnych skutków dla osiągnięcia celów i realizacji zadań strategii wyższego rzędu. Dla potrzeb gminy Siennica opracowano dokumenty strategiczne określające cele rozwojowe, a następnie zadania jakie powinno się zrealizować w okresie 7 lat od dnia przyjęcia planu odnowy miejscowości, aby poprawić sytuację społeczno-gospodarczą miejscowości Starogród. W celu stworzenia zbioru inwestycji, działań i zadań jakie należy przeprowadzić w okresie krótkoterminowym i perspektywicznym na terenie wsi Starogród posłużono się sugestiami mieszkańców oraz wynikami analizy SWOT.

1. Opis zadania do realizacji wraz z uzasadnieniem

Budowa miejsc postojowych oraz chodnika przy cmentarzu parafialnym jest zadaniem związanym z podniesieniem bezpieczeństwa mieszkańców, poprawieniem estetyki wsi. W wyniku realizacji operacji ulegnie poprawie bezpieczeństwo mieszkańców wsi Starogród jak również estetyka przestrzeni publicznej. Realizacja projektu dotyczy nieodpłatnych celów publicznych i będzie służyć nie tylko mieszkańcom wsi, ale również przyjeżdżającym gościom. Spowoduje również większą integrację społeczności lokalnej, poprzez wspólne planowanie operacji, rozwiązywanie bieżących problemów podczas realizacji projektu, udział mieszkańców w rozwoju gminy.

2. Odbiorcy projektu

Odbiorcami projektu są mieszkańcy wsi Starogród oraz przyjezdni.

3. Oczekiwane rezultaty

- poprawa bezpieczeństwa,
- poprawa jakości życia mieszkańców,
- poprawa estetyki miejscowości,
- rozwój tożsamości społeczności wiejskiej,
- zaspokojenie potrzeb społeczeństwa.

4. Szacunkowy kosztorys zadania

Szacunkowy koszt przedsięwzięcia wynosi 175219,15zł. Dokładny podział kosztów realizacji przedsięwzięcia przedstawia poniższa tabela.

Szacunkowy kosztorys

Nazwa	Wartość netto w PLN	Wartość brutto w PLN
Roboty przygotowawcze	11906,30	14644,75
Roboty ziemne	15 628,47	19 223,02
Mur oporowy	9 114,51	11 210,85
Krawężniki betonowe	98 164,82	120 742,73
Zatoka postojowa	24 385,85	24 385,85
Chodnik	55390,17	2 611,07
Schody	8479,73	10430,07
Zjazd Brama nr 2	2102,56	2586,15
Znaki drogowe pionowe	1573,53	1935,44
Razem	142454,60	175219,15

5. . Źródła finansowania

Źródłem finansowania będzie dotacja unijna i budżet Gminy Siennica

VII. Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców sprzyjających nawiązaniu kontaktów społecznych.

- 1. Kościół Parafii Rzymskokatolickiej p.w. Matki Boskiej Częstochowskiej**
Kościół zajmuje poczesne miejsce w centrum wsi i stanowi ośrodek życia religijnego zarówno mieszkańców Starogrodu jak i okolicznych miejscowości.
- 2. Ochotnicza Straż Pożarna**
Jednostka pożarnicza poprzez służbę pożarniczą kształtuje postawę obywatelską młodzieży, uczy, oraz rozwija sprawność fizyczną młodzieży.
- 3. Publiczna Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego**
Szkoła jest w znacznym stopniu organizatorem życia społeczno – kulturalnego. Jej działalność ma również funkcję integracyjną dla lokalnej społeczności. Odbywają się w niej zebrania wiejskie, olimpiady rolnicze, festyny rodzinne, uroczystości lokalne oraz zebrania rodziców.
- 4. Droga przez wieś**
Przechodząca droga przez wieś, stanowi nieodzowny i konieczny element w celu zapewnienia komunikacji pomiędzy pobliskimi miejscowościami. Jest połączona z drogą powiatową oraz wojewódzką.
- 5. Droga do cmentarza**
Stanowi połączenie z sąsiednią gminą Latowicz. Przy tej drodze planowana jest budowa zatoki postojowej i chodnika.

VIII. Zarządzanie

Nadzór nad realizacją projektu obejmie upoważniona osoba z Urzędu Gminy Siennica w porozumieniu z Sołtysami oraz Radami Sołeckimi Starogrodu i Nowego Starogrodu.

Rozliczenia finansowe zostaną przeprowadzone przez pracowników Urzędu Gminy Siennica.

IX. Zgodność Planu Odnowy Miejscowości Starogród ze strategiami i planami rozwoju wyższego rzędu (gminna, wojewódzka i krajowa)

Zapisy zawarte w Planie Odnowy Miejscowości Starogród spełniają warunek zgodności z zapisami zawartymi w dokumentach dotyczących rozwoju gminy jak np.: „Strategii Rozwoju Gminy Siennica do roku 2020” czy „Gminnym Planie Gospodarki Odpadami w Gminie Siennica”, „Planie Ochrony Środowiska Gminy Siennica”.

Plan Odnowy Miejscowości Starogród jest również zgodny z zapisami zawartymi w dokumentach dotyczących rozwoju województwa i kraju: „Zaktualizowanej Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2020” uchwalonej uchwałą nr 78/06 z dnia 29 maja 2006r, oraz „Strategii Rozwoju Kraju na lata 2007 – 2015” przyjętej przez Radę Ministrów 29 listopada 2006 roku.

Cele i zadania określone w Planie Odnowy Miejscowości są wewnętrznie zgodne a ich osiągnięcie i realizacja nie powoduje negatywnych skutków dla osiągnięcia celów i realizacji zadań strategii wyższego rzędu.

Niektóre z zapisanych celów i zadań mogą być realizowane przy wykorzystaniu wsparcia jednostek administracyjnych gminy i wyższego szczebla, te ostatnie, bowiem posiadają w swoich dokumentach zapisy, których realizacja wywoła pozytywne efekty dla rozwoju Starogrodu.